

MAZÁNTOU

ELŐFIZETÉSI ÁR

Éves előfizetés	18
6 hónapos előfizetés	10
3 hónapos előfizetés	6
1 hónapos előfizetés	2
Postán szállítva	24
Postán szállítva	24
Postán szállítva	24
Postán szállítva	24

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétvége kivételével.
Gyenge utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 3.
A szerkesztőség kézfakták véletlen
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó
hivatalához intézendők.

XIII. évfolyam 196. szám. Nagyvárad

Kedd, 1917 augusztus 28

A Vatikán bizik a békeakció sikerében.

Anglia képviselője a békejavaslatról.

Budapest, augusztus 27. (Saját tudósítónktól.) Baselből jelentik: Anglia képviselője a Vatikánnak kormánya nevében kijelentette, hogy Németország eddig nem nyilatkozott határozottan előjairól és a belga kérdésről; ezért a szövetségesek a pápa jegyzékére adandó válaszban szigorúan ragaszkodni fognak a Wilson által felállított elvekhez.

A Vatikánban biznak a békeakció sikerében, azt hiszik, hogy a béketárgyalások székhelye Svájcban lesz. A Vatikán szerint a központiaknak az összes megszállott területeket ki kell üríteniük, a szövetségeseknek pedig vissza kell adniuk az összes német gyarmatokat.

Diplomáciai összeköttetés a Vatikán és Franciaország között.

Budapest, augusztus 27. (Saját tudósítónktól.) Bernből jelentik: Franciaország és a Vatikán között a diplomáciai összeköttetés újra helyreáll, az erre vonatkozó javaslatot a francia kamarában már be is nyujtották.

A maximálisták az állam konferencia ellen.

Budapest, augusztus 27. (Saját tudósítónktól.) Hágából jelentik: A pétervári távirati ügynökség hivatalosan jelenti: Az állam konferencia előtt felhívta a kormány a lakosságot, hogy a rendet minden körülmények között őrizze meg. Ennek dacára a maximálista szociálisták tüntettek a konferencia ellen is. Moszkvában részleges sztrájkot vittek keresztül. A gyári üzemekben és a vasutaknál szünetel a munka s a maximálisták mindent elkövetnek, hogy a sztrájkot általánossá tegyék.

A szenátus külügyi bizottsága Poincaré ellen.

Budapest, augusztus 27. (Saját tudósítónktól.) Genéből jelentik: A francia szenátus külügyi bizottsága elhatározta, hogy egy külön ülésen Poincaré munkásságát és kormányzását vizsgálat tárgyává fogja tenni.

Ujabb 21000 tonna

Budapest, augusztus 27. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A Wolff ügynökség jelenti: Az Északi tenger vidékén újabban 21000 tonna hajóúrral készült el.

Amerikai csapatszallítók Európába.

Budapest, augusztus 27. (Saját tudósítónktól.) Genéből jelentik: Amerika 800-nál több szállítóhajót bérelt, mely körülményből nagy csapatszallításokra következtetnek, a melyet Amerika Európába szándékozik indítani.

Déli jelentés az Isonzó csatáról.

Budapest, aug. 27. (Saját tudósítónktól.) Ma délután jelentik a Sajtóhadiszállásról: Genétől északra a csata folyik. A helyzet változatlan.

Clasz hivatalos jelentés az Isonzo csatáról.

Budapest, aug. 27. (Saját tudósítónktól.) Genéből jelentik: Az clasz hivatalos jelentés augusztus 26-áról így szól:

Az Isonzo csata grandiózusan kezd kiterjedni. A Monte-Santó eleste egy messzemenő sikelő következménye. Második hadseregünk a Bainsizza fennsíkön előrenyomult. Eddigi foglyaink száma: 600 tiszt, 23000 kősejter és 75 ágyú, melyek között két 30 és felső is van, továbbá sok ló és géplegyvár és nagy elemlétszerraktárak kerültek kezünkbe.)

A kadetpart Miljukovért.

Budapest, augusztus 27. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: A kadetipárti Miljukovot ismét a kormányba akarja ültetni Kultuszminiszternek akarják megtenni, mivel külügyminiszter már nem lehet. Küldöttségileg kérték Kerenszkijt, aki azonban kérelmüket elutasította.

Fürdő ruhák lüster és kretonból.
Fürdő tricók és uszó nadrágok.
Fürdő kalapok és cipők.
Fürdő köppenyek és lepedők.
Utazó cikkek. Kosarak, bőröndök.
Mosó kelmék. Grenadinok és selymek.

Legnagyobb választék! Olcsó szabott árak!

CZILLÉR IMRE
Nagyáruháza, Nagyvárad.

Tizenegykor fogad a főispán.

A beiktatás aug. 30.
délután 4 órakor.

Ember Géza főispán vasárnap este érkezett haza Budapestről. Jelenkezett Budapesten a beiktatásról, aki szívélyesen fogadta és megállapodott vele a további teendőkre. A belügyminiszter, mondván a főispán, minden nagyobb ceremóniát mellőzni kíván a beiktatásnál is ezért Vázsonyi Vilmos igazságügyminiszter sem jelenik meg a beiktatás közgyűlésén. A pénzügyminiszternél is jártam, a tisztviselőknek nagyobb összegű kamatmentes kölcsönt szavazott meg. A beiktatás augusztus 30 án délután 4 órakor lesz a városháza közgyűlési termében.

A közgyűlésen a főispán leteszi az esküt, amelynek szövegét a főjegyző olvassa fel, ezután a polgármester üdvözi a főispánt, majd a pártok vezetői nyilatkoznak. A demokraták pártjában Friedländer Sámuel dr. elnök üdvözi a főispánt, aki programbeszédet mond.

A főispán tegnap reggel vette át hivatalát a polgármestertől a régióhoz tartozó ügyek tanulmányozásához. Első látogatója lapunk munkatársa volt, később mindjobban szaporodtak a jelentéses, álláskeresők, protekcióért érkezők, tisztviselési kinevezések: kifizetésért (bár a célra most már igen alkalmas közvetítők bizonyult egy délután megjelenő újság), és a katonai felmentéseket sürgetők.

A jelenkezők tömegére tekintettel a főispán lapunk útján is közli, hogy csak délelőtt 11 órától fogadja a jelentkezőket.

Ember Géza főispán egész nap bajta a város ügyeit és fogadta a látogatókat. A törvényhozásról való felmentés még nem érkezett meg, de a leiratot már expedáltak Budapestről, ez a leirat Ember Géza törvényszéki elnökhelyettes felmentés utódját is kijelöli.

A városházán már készülnek a csüörtöki beiktatásra.

Az ünnepélyes közgyűlésre meghívják az egyházi, világi és katonai méltóságokat, a hivatalok vezetőit, első sorban Biharvármegye törvényhatóságát. Tegnap küldték szét a törvényhatóság tagjaihoz a következő szövegű meghívókat:

Meghívó. Nagyvárad t. h. j. f. város törvényhatósági bizottsága 1917. évi augusztus hó 30 án délután 4 órakor a városi székház nagytermében ünnepélyes közgyűlést tart, amelynek egyetlen tárgya: Ember Géza Nagyvárad t. h. j. f. város főispánjának esküvétele és a főispáni székbe való beiktatása. Erre a közgyűlésre törvényhatósági biz. tag urát tisztelettel meghívom. Rimler Károly polgármester.

* Több darab föld a város belterületén előnyös fizetési feltételekkel eladó. Általános Takarékpénztár r-t. Nagyvárad, Bémer-tér.

Behívták az egész élelmezési-ügyszályt.

Csak a női gárda marad itthon.

Nagyvárad városi közlelmzési-ügyszályánál nagy konsternációt keltett a honvédelmi miniszter intézkedése, amelylyel az ügyszály mejjem összes tisztviselőit és vezető alkatnassóit katonai, illetve népfőlköli szolgálatra behívták.

Barabás ellenőr kivételével, aki nem alkalmas katonai szolgálatra, az intézkedés szerint be kell vonulniuk: Váradi Lajos ügyszályvezetőnek, továbbá Schertz J. Károlynak, a könyvvizsgáló osztály főnöke, Dénes péntárnoknak, Antal Sándor élelmzési-ügy osztályvezetőnek, Andrányi Gáspár, Vess és Farkas ellenőröknek, Jelinek Ferencnek, a kerégszakság vezetőjének, Fröhlich Jánosnak, a városi huszárság vezetőjének és Andó Ferencnek, a városi tejjakszakság vezetőjének.

A tömeges behívás valósággal fenyegeti Nagyvárad város közlelmzését, mert a közlelmzési vezetést nem lehet csak úgy márról-holnapra új emberekre bízni. Milliók kéréséről van szó, ahol új emberek egyáltalán nem tudnak boldogulni. Egy-két ember változása ilyen nagy és komplikált munkakörökben sem pótolhatatlan veszteség, ha a többi helyen marad, de itt az összes vezető behívásáról van szó.

Egyik másik helyre meg éppen nem lehet egykönnyen szakembert találni.

Ilyen például a kerégszakság vezetése, a huszárság vezetése, vagy a tejjakszakság vezetése, ezek emberek mind kiváló szakértelmű igáysai.

Lukács Odón főjegyzőt is nagyon meglepte ez az intézkedés, mert meghívja, sőt teljeses tökére teszi az ő munkájának az eredményét is, mert nem lesz, aki intézkedést végrehajtsa.

A város polgármestere és főjegyzője megállapítják, hogy ezt a bajt elárítsák a város közlelmzésének zavartalan ellátását biztosítsák. Sürgősen megteszik az előterjesztést a behívottak felmentés iránt a külön feltérjesztésben is rámutatnak arra, hogy mind hátrányok származhatnak a tömeges behívásokból Nagyvárad város közlelmzésére.

Remélhető, hogy a feltérjesztésnek meg is lesz az eredménye, legutóbb részben a nem kerül maudurba az egész élelmezési ügyszály.

Még jó, hogy a nőket nem hívják be katonai szolgálatra, mert akkor a városi élelmezési ügyszály szolgálatánál a legcsébb gárdacsoport.

* 140 es cukorka, esokoládé áru, likörök, konyak, törköly, salvorium, seprő, rumok, borok, gyümölcsök (1/2 kgr. üvegekben) nagyban és kisban kapható ASZÓDI MIHÁLY Kossuth-utca Sas palota.

67 ezer koronás szeszcsalás leleplezése.

19 hektoliter ecetsavnak fele hangyasav.

A rendőrség nagyobb arányú szeszcsalásnak jött most a nyomára. Tegnap délelőtt a városi vegyvizsgáló állomásra beállított egy ember és Szeberényi Pál vegyész kereste. Mintát hozott megvizsgálásra végzett állítólagos faszesztről, amelyből vásirolni akar.

A mintát Szeberényi vegyész átvette az embertől, aki Horvát Sámuel egeresi kereskedőnek nevezte magát. A vegyész délután 3 órára magános rendelte Horvátot, hogy tudassa vele a vizsgálat eredményét.

A város kiváló vegyésze előtt már maga az ember viselkedése is gyanús volt, ami után a legteljesebb mértékűt érte el, amikor az ecetsav mintát megvizsgálta és azt tapasztalta, hogy az felerészben hangyasavat, tehát az ember egészességére igen ártalmas mérget tartalmaz.

Szeberényi közölte a vizsgálat eredményét Kolontáry János rendőrfogalmazóval, aki mindjárt azon meggyőződésnek adott kifejezést, hogy itt nagyobb arányú csalással állnak szemben. Megkérte a vegyvizsgáló állomás vezetőjét, hogy mikor Horvát délután jelentkezni fog a mintáért, értesítse őt telefonon.

Ugy történt a dolog. Délután Horvát a pontos időben: 3 órakor megérkezett Szeberényihez, aki nyomban értesítette Kolontáry fogalmazót. Egy pár perc múlva Kolontáry már ott is volt és keresztkérdések alá fogta Horvátot, aki rövidessa beismerte, hogy hamis nevet használt, ugyane Horvitz Sámuelnek hívják, bánffyhuayadi kereskedő, s otthon 19 hektoliter ecetsava van raktáron abból, amelyből mintát hozott. Az ecetsavon hektoliterenként 3500 koronáért, tehát 66 500 koronáért akart hazudni. Kolontáry fogalmazó ezonnal táviratilag értesítette a bánffyhuayadi főszolgabírószágot, hogy az ártalmas ecetsavat vegyék szálalá s vonják ki a forgalomból.

Horvát Sámuel egyben előállították a rendőri büntető bírósághoz, ahol 100 korona pénzbüntetéssel sújtották hamis név használatáért.

Kolontáry fogalmazónak az a feljegyzése, hogy Horvitz azért akarta megvizsgáltatni az ecetsavat, hogy ha az jónak minősül, minden óvatosság nélkül tudhasson rajta, ellenkező esetben útköz utakon óhajtották értékesíteni. Nagyváradot pedig azért kereste fel, mert Nagyváradon ismerős, itt pedig semmi meglepetésre nem számított, csak hogy kísérlete bejött.

A rendőrség megindította a szigorú eljárását Horvitz Sámuel ellen.

Mona Lisa fényképészeti műterem

Nagy Sándor-utca 4. szám.

A legszebb fényképek!

Rendes és pontos munka!

Felvételek minden nap reggel 8 órától este 8-ig rész idő esetén is. Vasár- és ünnepnap szintén egész nap.

Tovább folyik a XI. Isonzó-csata.

Keleti harcok. Budapest, augusztus 27. (Hivatalos.) Sovojánál József főherceg hadsereg arcvonalához tartozó csapatok rohammal bevették egy ellenséges állást és azt heves ellentámadásokkal szemben megtartották.

Olasz harcok. Budapest, augusztus 27. (Hivatalos.) A tizenegyedik Isonzó-csata tovább tart. Az ellenség támadásai imét a Bainsizza Heilingergeist fensíkon és a Görztől északra levő vonalaink ellen irányultak. A csata különösen nagy elkeseredettséggel folyt Auzzától keletre, ahol a 47. ezredbeli stájerok, a 37. ezredbeli dalmátok, továbbá a vadászok és más csapatok eredményesen szálltak szembe az ellenséggel, ugyiszintén a Monte San Gabrielen, amelyért igen heves a harc. A derék védők minden támadással szemben helytállottak.

A Karszt-fensíkon csak tábori őrsi csatározások voltak, három olasz repülőt lelőttünk.

Délikeleti harcok. Budapest, augusztus 27. (Hivatalos.) A helyzet változatlan. *A vezérkar főnöke.*

Az antant Szalonikit el akarja pusztítani.

Budapest, augusztus 27. (Saját tudósítónktól.) Luganóból jelentik: Szaloniki lakosságát felszólították, hogy a várost 24 óra alatt hagyja el. Hírlik, hogy az antant el akarja Szalonikit pusztítani.

Verdunnél csendben telt el a nap.

Berlin, augusztus 25. A nyugati harcokról jelentik:

nyugati harcok.

Rupprecht bajor trónörökös vezértábornagy hadserege. Flandriában a tüzerégi harc a tengelyen az Yser és Lys között estefelé telepszem. erősből és éjszaka is tartott. Ma reggel erős felderítő erőkkel vonalaink ellen több ízben előrenyomultak. — Mindenütt visszaverték őket.

A Labress csatornától Lensig az angol tüzerég élénk tevékenysége előzte meg a heves angol előretöréseket, amelyek Lensig északi nyugatra közvetlenül a süllyesztés előtt indultak meg. A támadások vezetését teljesen megbízották. A Le Metelstől nyugatra állásaink előterében folyó harcok egészen aspen át valózó eredménnyel tartottak. A Malacoffi és Cologne majorságnál az ellenség helyi előnyeket ért el. A terület nyereség lövésre irányuló kísérletek vezetését teljesen kudarcot vallották.

A német trónörökös hadserege. A Chemin des Dameson és a nyugati Champagneban időnként élénk tüzerégi harc folyik. Alantól délre a franciák régelebbi támadásai elhárító tüzekben még akadályainkig sem jutottak el. Verdun előtt a Meuse-től nyugatra állásainkban csend volt. A ke-

leti parton az éjszaka is belenyúló ellenséges harc folyt. A franciáknak Beaumontnál, a Fossés és a Champs erdőben pergettek fel úján indított támadási kísérletek bizserkelték minket Beaumontból és az erdőresekkel. Ellentámadással visszafoglaltuk a falut és a két erdőt és néhány száz foglyot ejtettünk. Este francia erők újabb támadásra mentek előre, amelyek Beaumontnál, még most is tartó harcokba vezettek. Más völgya és a Bunent-wichersville-ut követi az ellenség valamennyi támadása megkísérelt. Bár Richemont repülőt légi harcban 59 ik ellenfelét lőtte le.

Keleti harcok.

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala. Jekobsadtól északi nyugatra az oroszok a Duna déli partján feladták egyes állásait, amelyeket megsemmisítettünk. Baranovcinél és Lucktól délnyugatra a sikeres felderítő előretörésük feléledt a tőr. Huszárnál tüzerégünk elfejtett egy orosz támadó kísérletet.

József főherceg vezérezredes arcvonala. Német csapatok támadással elrepedtek a vonaroktól néhány megszállt állást. Sovojától nyugatra az ellenség heves ellenrehami vezetését teljesen összeomlott. *Ludendorff, első főparancsnok.*

Győzelmes támadásunk Csernovitztól keletre.

Eddig 1000 fogoly, 6 ágyú.

Berlin, aug. 27. A Wolf-ügynökség jelent 27-én este: Flandriában ma reggel egy erős angol támadás Yperitől keletre megbízult. Ma délután heves tüzerégi tűz a várostól északkeletre.

Verdun előtt a reggeli harcok alkalmával Beaumont kezünkön maradt.

Keleten egy támadásunk Csernovitztól keletre fontos állások birtokába juttatott bennünket. Eddig több mint 1000 fogoly és 6 ágyú a zsákmányunk.

A Biharmegyei és Nagyvárad Jótékony Nőegylet közgyűlése.

Három év óta vasárnap délután öt órakor tartotta közgyűlését a Biharmegyei és Nagyvárad Jótékony Nőegylet Des Echerolles Kruspér Sándorné elnöklése alatt.

Des Echerolles Kruspér Sándorné a megjelentek távlezésével megnyitotta a közgyűlést.

Ezután Böszörményi Géza egyesületi jegyző felolvasta évi jelentését, amelynek egyik legszemélyesebb pontja, hogy az ösv. báró Gerliczy Félix által 1866. évi szeptember hó 17-én alapított Biharmegyei és Nagyvárad Jótékony Nőegylet a múlt évben elérte fennállása fél évszázadát.

Ezután a tisztújítás következett, amelynek folyamán elnökvárá Des Echerolles Kruspér Sándorné, elnöklőké ösv. Nagy Odórné és Horváth Árpádné, pénztároské Koszta Istvánné, ellenőré dr. Géher László és jegyzővé Böszörményi Gésát választották meg.

Védnökök lettek: dr. Bozóky Alajosné, Békényi Gyuláné, Csiffra Vilma, ösv. Caspary Miklósné, Darvasy Lajosné, Frankó Eadéné, Fröhlich Jánosné, ösv. Hasky Endréné, Husella Gyuláné, ösv. Janki Józsefné, ösv. dr. Kornstein Lajosné, ösv. Kunyhósi Jánosné, báró Lussensky Lenke, Miskolczy Bertáné, dr. Miskolczy Ferencné, ösv. Medvigy Mihályné, Merkovits Antalné, dr. Mayer Lászlóné, Massey Vilma, ösv. Nadányi Károlyné, Németh Sándorné, ösv. Olasz Akosné, Olasz Elenéné, ösv. Örsy Sándorné, ösv. Pekarovits Imréné, ösv. dr. Peres Adolfiné, Plathy Miklósné, ösv. Sal Ferencné, Sata-nicsvasky Adolfné, Schlauch Jozefin, Sebestyén Lajosné, Soós Jánosné, Schütz Albertné, Szontagh Gusztávné, dr. Thury Endréné, Tóth Izabéla és Vértessy Andorné.

A választmány tagjai lettek: Andriiska Károlyné, ösv. Bangha Aurélné, ösv. dr. Bulcsy Józsefné, Balogh Kálmánné, Böcz Gésáné, Bohm Jantóné, Böszörményi Gésáné, Bipe Gyuláné, ösv. dr. Blányi Gézáné, dr. Csiffra Kálmánné, Eleméry Ferencné, Fekete Sándorné, Ferdényi Olivérné, ösv. Ficzek Lajosné, dr. Fikler Imréné, Farkas Etelke, dr. Fény Lajosné, Fabriczius Dezsőné, dr. Frankó Józsefné, Gálbory Józsefné, ösv. Géher Antalné, Geilert Lászlóné, ösv. Gyurkovits Kezelné, Germán Károlyné, dr. Gyöngyösi Istvánné, Haimathy Károlyné, dr. Horványi Gyuláné, ösv. Hofbauer Pálné, Hiemtsch Erzsébetné, dr. Istvánffy Istvánné, ösv. Kappt Gyöngy, Kiss Károlyné, Kiss Andorné, Koszta Istvánné, dr. Krüger Alsdárné, Karácsonyi Teréz, Lassky Armioné, dr. Molnár Imréné, teréz Molnár Gézáné, ösv. dr. Márkus Lászlóné, dr. Móricz Ernőné, ösv. Molnár Lajosné, Niedermann Antalné, Obrinésné Istvánné, Papp Imréné, Pally Lajosné, Pál Gáborné, Pospisil Gésáné, Rimler Károlyné, ösv. Rimacóczy Kálmánné, Reok Gézáné, Sas Edéné, Schwartz Gésáné, Sikat Trajanné, Stark Róza, Singlary Gyuláné, dr. Sebő Mihályné, Setarill Ferencné, Szabender Károlyné, ösv. dr. Személyi Kálmánné, ösv. dr. Szolcsányi Hugóné, Schweiger Edéné, Somogyi Gésáné, Szekha Gyuláné, ösv. Tóth Martonné, dr. Thury Lászlóné, Tóth Zoltánné, Varró Demokosné, Voszka Ferencné, Vueskics Julia, Werner Kálmánné, ösv. dr. Walzer Odórné.

A választás után úgy Des Echerolles Kruspér Sándorné, mint Nagy Odórné, a távozó Horváth Árpádné nevében is megköszönték az irántuk megnyilatkozott kedves szavakat és ezzel véget ért a közgyűlés.

* Különböző íróasztalok eladó a Polgári takarékpénztárban.

A zsidókérdéshez.

A Huszadik Század körkérdést intézett közéletünk jelöléséhez a zsidókérdés felől dr. Agoston Péter könyve megjelenése alkalmán. A beérkezett nyilatkozatok nem valami bizelgők a zsidóságra, úgy hogy a Pesti Hírlap jónak látja cikkeket írni Sz. Z. jegy alatt, melyekben védelmébe veszi a zsidóságot. Ezekkel a cikkekkal nem akarunk vitába bocsátkozni, egy tényállást azonban helyesbíteni kell. Azt írja ugyanis, hogy a zsidók között nem volt rablógyilkos: soha egészen a Huss Ábrahám esetéig. Tény, hogy a zsidóság bünei nem az erőszakosság elkövetésében állnak, mint inkább az intellektuális bünességekben. Rablógyilkos zsidók azonban már voltak Huss Ábrahám előtt is. Az 1850-es évek elején a felvidéken, Kassa körül egy rablóbanda garázdálkodott, melynek működési köre kiterjedt a felvidék nagy részére, sőt az ország határain túl is. Ezek a rablógyilkos bandának a tagjai majdnem kivétel nélkül zsidók voltak. A banda Kassa városában is több gyilkosságot követett el. Kassa városában tárgyalták a vádlottak bünyét s a tömeges halálítéletet is ott hajtották végre.

Magyarország rablókrónikája ismer egy másik zsidó rablóbandát is az 1850-es évek végéről. A banda Székesfehérvár környékén garázdálkodott s több rablógyilkosságot hajtott végre. A banda hét zsidóból állt, kiket ott akasztottak fel Székesfehérváron, mind a hetet.

Ismer rablónév még a Farkas Béni is. Ez is zsidó volt. Kegyeitlen rablógyilkosságot hajtott végre, sokáig garázdálkodott körülbelül 40 évvel ezelőtől, díjat is tűntek a fejére, el is fogták, fel is akasztották.

Voltak tehát rablógyilkos zsidók is.

Az Anyák Körének vasárnap délutánja.

Az Anyák Köre vasárnap tartotta ismét összejövetelét a Teleky utcai Legényegylet helyiségében. Mint mindig, úgy most is szép számmal jelentek meg az anyák, hogy számot adjanak kicsinyeik egészségi állapotáról, azt pedig nemcsak a külső, hanem a súlygyarapodásból állapítja meg a orvosnő. Ha aztán egy anyát megdicsőítünk gyermekének tisztántartásáért, avagy azért, mert a gyermek súlyban szépen gyarapodott, boldogan emeli le a csópposágot a mélegről s büszke örömeitől csillog a szeme.

A Körnek az alkalommal illusztris előadója volt dr. Báthory Nándorné asszony, ki Budapestről csak néhány napra rándolt le rokoni látogatására s mégis szíves örömmel áldozta fel a szórakozásnak semánt vasárnap délutánját. Sorra nézte a kicsinyeket s a legnagyobb megelégedéssel fejezte ki az anyáknak gyermekeik tisztántartásáért. Meleg közvetlenséggel beszélt az anyáknak arról, hogy a mai néhéz időben hogyan kell megállani helyét egy keresztény anyának. A pénz és élelmiszer helyes beszerzéséről beszélt, továbbá vallásosságára buzdította őket. Az anyák az orvos tanácsokat nagy figyelemmel hallgatták végig.

Előadás után néhány nyaralványtársat soroltak ki, mint Pallay Lajosné asszonyt, bocsátott a Kör rendelkezésére a kult. örömlajongva fogadták a szerencsés nyerők.

Majd pompás osztrákos ült a társaság, mely sludt tej és friss kenyérből állott s egyszerre elhallgatott a kis síró rivó gyermekesre s vigán, megelégedetten falatozott mindenké.

Megjelentek a Nővédő Egyesület hölgyei közül többen, kik az anyákkal együtt lement egy szép, kedves nap emlékével távoztak a Kör helyiségéből.

Mikussay Margit.

A nemzetiségi kérdés.

Lehetőségek és kötelezettségek.

A kormány tagjai tehát egyetértettek a nemzetiségi kérdésben. Örvendtes, hogy ezt az egyetértést most hangotadják, amikor itt is, ott is, aszerint az egész államban nagyon nagy szükség van rá, hogy ezt mindenütt meghallják, megértik, respektálják legalább az egy kérdésben minden magyar egyetértéssel.

Indokolásuk a horvát tartománygyűlés legutolsó napjában lefolyt események, tapasztalások. A Dráva menti Imperiumos támaszás felől és megdöbbentő voltát assz akarták elfogni épen azok, akik lovat adtak Zvonimir kései, dicsesten, hadra keft unokái alá, hogy ezek a cseh bolondsiakkal veselkedő meggyilkosok távol álljanak a néptől, azok csak egy elszigetelt frakció szervezeteit tüntessék. Kölve lehetőségek, de még ha úgy volna is, akkor nagyon szépen köszönjük s nem körünk belőle. Sőt igyekezzünk fogunk tanulni róla, hogy na is kapjunk belőle.

Olvasta mindenké a cseh-tót konspirációról jött szerencsétlen előlátót. Bonyos, hogy ez a előlátó kivételesen nem eszélte meg az ellenkezőjét annak, amit állít (volt alkalunk éveken át kévellenül megfigyelni a felelőmagyarországi tót életet, intelligenciát), de ki tudja ezt. A mai világ anyaité szkeptikus már, hogy nemcsak abban nem hisz, amit más mond neki (és mért, mert ő mondja), de kételkedik már abban is, amit saját maga állít teljes meggyőződéssel.

Ami pedig valakit itt, Váradon legközelebből érít, ami Apponyi elő, anyai oldalról anyaféleképpen felfogott, félremagyarázott, támaszott, egyszer legyilkolt s fel támasztott intézkedése nyomán került újra napirendre: az oláh kérdésről (már ez is szomorú, hogy kérdés) magyar mind nyájunknak a maga, s a magyar állam szempontjából egyedül lehetséges véleménye.

Feltétlenül szabad és kell is ezekről a dolgokról beszélni, tisztázni a kérdéseket. A 68. évi és 79. évi törvények feltétel nélkül a helyes irányba kell fejleszteni. S minél előbb, annál jobb, de minden esetre addig, amíg a „demokrácia“ lehetetlenül nem teszi ezt.

Painlevé ur Franciaország mai hadügyminisztere azt mondta rólunk, hogy hazánk „le grand boulevard des peuples barbares.“ szóval ut szél Európa barbárjai (most mindentől hátrább vagy barche, aki nem az entente cordiale ba tartozik) és sejnos a statisztika legújabb a barbári jelszóban nem ad neki igazat. Magyarországon van 48.1 százezer magyar, illetve 574 százezer ma-

gyarul is tudó állampolgár. Mit árulnak el ezek a számok a demokratikus választójog szívesítésére? Nem azért mondjuk, mert magyarok születünk, de most a józan éss diktálja, hogy a magyar államot csak a magyarság tarthatja fenn, egy erős, esámbeállig főlényes magyarság. Tessék elképzelni egy sok nyelvű, saffárd többség nélküli álló parlamentet! A számokból gyönyörű példa kiált felénk! Hiszen így is nagyon sokra megyünk a dual palotával, ma még csak betegai vagyunk a politikának, de akkor menthetetlenül belpusztulnánk.

S közté pusztítás belé: először amit Tassa is örültegnak helyezett: a controlizmus s való kapcsolt öléstelen bürokratizmus (minden egyenlő, általános és titkos ellenére is), melynek egyesét az kellett tanús, mint apró, csalátfintavágókkal, kedvezményekkel egyszerűen egymás ellen uszítani a pártokat — és másodszor a háboru alatt mindenütt túlfeszülő felett nemzetiségi, faji önérték (Tessék csak a franciákra, a nagy németekre, az irredentistákra, az oláh székelyekre gondolni!) Mindenkézt romlásra vezet: az előbbi a demokrácia vállalás a legvadabb abszolútizmusba az utóbbi a róluak világszerte propagált hazugság magvalósulásához: hogy a monarchia néptől azok, amelyek legjobban kívánják a köi elem esztomlását.

Nyugodtabbak volnának az új érához kapcsolódó nemzetiségi kérdéseket illetőleg, ha mindent megeléve megkaptunk volna valamit; (ami az idők folyamán tüses kérdésből, apró magazokból valószá lett) a hadseregünk magyarságát. Reméljük nem sokáig késik, mert minden párs, amíg várni kell rá, egy veszedelemmel s bizonytalansággal teli érzéssel. S nélküle Apponyi és minden nemes szándék csak olyan, mint egy kőzdő hős félkéssel vagy törött karddal.

Még egyet, az erővel teli, céltudatos magyar politika ellen ezek helyett (még magyar, de radikalista körökben is) ellenjavításokat, javaslatokat, fenyegetéseket, okoskodásokat hoznak fel: leginkább a kielégítetlen nemzetiségi kívánásokban rejülő veszedelmét. Erre csak egy szót. A háboruban künt, hogy a kis államok önmagukban nem oszlanak és nem szoroznak. Ép így élveznek, eljelenlétkelésnek a kis népek: kis fajok is. Ezt tudja, látta mindenké és következtess az lez, hogy mint magához huzódzat majd a kisebb egységek a nagyobbak mellé. Ez lesz sorra a magyar államnak is — de ő horvátbuzódjék, hol legyen támasz? Politikailag, fajilag, kulturábau egyedül áll a szláv között, mely eltörölni akarja s a germán között, mely eselött a maga kópére akarta átforgálni. Egyedül megerkése hát abban van, ha önmagában meg tud állni, ha oly erős lesz, hogy a tagadhatatlanul létező divergens törekvéseket letörve a maga magyar akaratát teszi urrá s egyedül létezővé a maga házában. E lekeresésben ki sem állhat jót eselől, hogy egy évesesádon belül nem ő hordja-e majd szívében a „tápiptéles nemzetiségi kívánások fájdalmát.“ — kiálódva, esenyredve egy szláv kolosszus karjai között vagy egy — ma még utópikus — Középeurópa német páncélja alatt. (o.o.)

Az új termés zár alá vétele.

(Folytatás.)

As állattalomány szűkösségére buvát, rozsot, ketszerest és kölest felhasználni egyáltalán tilos, s így célra buza, rozs, két szemes és köles sem fel nem oldható, sem nem vásárolható.

1 Olyan vidéken és olyan időszokban, ahol az amikor a lóállomány a békében sem fogyasztott abraktkarmányt illető számitásba venni nem szabad, ott pedig ahol az abraktkarmány adagolása eddig is gyakorlatban volt és a hol az abraktkarmány nélkülözhetetlen (pl. csikók, mének) a legszigorúbb takarékosság érvényesítésével kell a feloldható, illetve a vásárolható mennyiséget megállapítani, de csak arra az időszakra, amelyben a nehezebb munka, vagy a tenyésztés érdekei miatt az abraktkarmány okvetlenül szükséges. Egy igás lóra az egész gazdasági évre öt métertermésnél több zab rendszerint még ilyen indokolt esetekben sem vehető számitásba. Az egész éven át állandóan nehéz munkát végző ló részére azonban kivételesen két q-ban zab igényelhető. Azt, hogy a ló tényleg egész éven át állandóan nehéz munkát végez, a termelő, illetve vásárló hatósági bizonyítvánnyal igazolni tartozik.

A ménülő évi szűkösségre 12 q-ban, az egy éven aluli csikóké két q-ban állapítottuk meg. Egy éven felüli csikó részére abraktkarmány számitásba nem vehető.

Összességben tehát részére a fenti mennyiségek csak kisharmadrésze oldható fel, illetve vásárolható.

Amely termelő, kinek tengeritermése is van, zabot egész évre csak hátramaradéka és csikók takarmányozására tarthat vissza, többi lovali takarmányozására ellenben csak arra az időszakra, míg az évi tengeritermése felhasználhatóvá válik, vagyis 1917 október hó végéig.

Zabot egész évre vásárolni szintén csak hátramaradéka és csikók takarmányozására szabad, más ló takarmányozására ellenben csak arra az időszakra, míg a ló a további szükségletét az az évi tengeriterméséből beazonosíthatja, vagyis a bevezetésétől járó időre való tekintettel 1917. évi november hó végéig.

2. Szarvasmarha eltartására általában árpát vagy zabot feloldani vagy vásárolni nem szabad. Kivételt képez a bencsika, melynek részére 7 q, továbbá a fél éves koron aluli borjú, melynek részére az elválasztástól fél éves koráig napi 50 dkg. oldható fel, illetve vásárolható.

Szarvasmarha hizlalására (kimosított okorok feljavítására) árpa és zab nem oldható fel, illetve nem vásárolható.

Oly tenyésztések részére, melyek a tejlet az Országos Kiselelmiszerügyi Hivatalt elnöke által megengedett feltételek betartásának kötelezettsége mellett kösfogyasztásra tekintik, az Országos Kiselelmiszerügyi Hivatalt elnöke által engedélyezett 7 q abraktkarmány feloldását, illetve vásárlását engedélyezheti.

3. Tenyészcses részére három hónapon át napi 25 dkg. bármely részére negyven napon át napi 10 dkg. zab oldható fel, illetve vásárolható, egyébként juh- és kecskeállomány eltartására (hizlalására) sem árpa, sem zab nem használható fel.

4. Sertésállomány eltartására általában árpa, zab fel nem oldható és nem vásárolható. Kivételt képez a tenyésztés, melynek részére 2 q zab vagy árpa és a tenyészcses, melynek részére a eszaporattal együtt 15 q árpa oldható fel, illetve vásárolható.

Sertésállomány hizlalására gazdasági szükséglet ellen csak anyai sertés után lehet valamely takarmányt számitásba venni, ahány sertés a termelő háztartásában és gazdaságában rendszerint természetbeni ellátást (szelvényelvonást) élvező személyek részére az 1917-1918. gazdasági év alatt szükséges. A feloldható árpamennyiség szerényen 5 q-t meg nem haladhat.

Az oly termelő azonban, kinek tengeri-

termése is van, árpát csak a malacok részére és pedig kocáknál 50 kg-ot, továbbá a hízók részére és pedig egyenként csak 2 q-t tarthat vissza.

Árpa szintén csak az előbbi békében megengedett mértékben vásárolható.

Szilősejtek részére árpa, zab, sőt fel nem oldható, sem nem vásárolható.

A termelő gazdasági szükségletét meghaladó anyagi szükséglet csak előzetes külön engedéllyel és csak akkor hízható, ha ezeket a sertéseket kösfogyasztásra tekintik. Azt, hogy ily sertések hizlalására mennyi és mitől esemes takarmány és mily feltételek mellett oldható fel, illetve vásárolható költöz rendelet fogja szabályozni.

5. Baromfiállomány eltartására (hizlatására) csak az oca oldható fel, illetve vásárolható és pedig egy állatra annak eszaporattal együtt traktál 85 kg. kacsánál, libánál és pulykánál 50 kg.

Azt, hogy az állattalomány eltartására az 1-5 pont alatt megengedett zab és árpamennyiségekben felül mennyi tengeri termést feloldható illetve vásárolható költöz rendelet fogja szabályozni.

(Vége következik.)

Országos zöldség- és gyümölcsárak.

Tudomására hozom a város községének, hogy az országos zöldség, főszőlő és gyümölcs forgalmi intéző bizottság az egyes zöldség és gyümölcs féléket 1917. évi aug. 21. től 1917. évi szeptember 31. ig követelhető legmagasabb árakat a következőkben állapította meg:

Table with 4 columns: A termék neve, Ara 100 kilogrammonként koronában, Ara 100 kilogrammonként koronában, Ara 100 kilogrammonként koronában. Rows include: Tök (főző), Nyári káposzta, Keltáposzta, Zöldbab és vörösbab hűvelyes, Kizárólag szőlőszarvát levéllel, Paradicsom, Vöröshagyma, Fekkehagyma, Ugorka, szőlőszarvát, kovásszal, csebbe, Asztali tengeri csicsergely, Zöldpaprika, apró, 100 darab, Zöldpaprika, téltelenti való 100 db, Alma, nyári faj, I., II., kevert, hűvelles, Körmény nyári I., II., hűvelles, Sárga nyári vörösbarna, Ringló, Dinnye sárga faj, dinnye, Dinnye sárga kecskesárga, Görög fajdinnye, Görög kecskesárga, Összesség I., II., III., Szőlő.

A következő árakra az árak szeptember 21. től, szeptember hó 30. ig érvényesek:

Table with 4 columns: Termék neve, Ara 100 kilogrammonként koronában, Ara 100 kilogrammonként koronában, Ara 100 kilogrammonként koronában. Rows include: Vöröshagyma szept. 30. ig, Fekkehagyma.

Ha a termelő a kiskereskedőnek ad el a nagykereskedői árakat, ha pedig közvetlenül fogyasztónak ad el, akkor a kiskereskedői árakat igényelheti.

Nagyvárad, 1917. évi aug. 24.

Lukács Ödön s. k. polgármesterhelyettes.

Visszaszökdösnek az oroszok Biharba.

O oroszországban hírdetményeket függesztettek ki az ott levő magyar foglyok számára, amelyekben hivatkozással arra, hogy az orosz foglyok rossz bánásmódban részesülnek és megtorló intézkedéseket helyeznek kiállításba, s felhívják a magyar foglyokat, irjanak hazra, az orosz foglyok jobb bánásmódja érdekében.

Cáfolat: Háromszor orosz foglyot kapott egyik, orosz front felől levő hadtápkörletünk. Rosszul táplált, lesoványodott, kitérített orosz foglyokat. Hogy gyorsan érde jussanak, Bihar megye jutott eszébe a hadtápkörlet parancsnokának s elküldte a 3000 orosz foglyot Rivasady Barnabás főhadnagy-nak, hogy adjon helyettük 3000 már jól ki-hizalt orosz foglyot s hialalja a küldött sovány oroszokat.

A biharmegyei gazdasági munkásbizottság hírdetménye az az óriási munkát kifejtésének lebonyolította s gyorsan küldött el az oroszok a lesoványodottakért 3000 pocakos oroszot. Az oroszok esabódiak, busultak s nem akartak menni, pedig közelbb lelték volna O oroszországhoz.

Jól vagyunk itt, jól érezzük magunkat, ne tessék elküldeni.

De hát miuzáj volt. Ez most a hadtápkörletből rakásra szökdösnek az albusult oroszok vissza Biharba, mert ilyen jó dolguk, mondják, mint itt, most volt. Ők már inkább hazra akarnak, mert itt emberkészt bántanak valók, szabadda járnak kelnek, mozognak, szőlőszarvát járnak, Novomesszkyánál ussonálnak az orosz önkéntesek és senki se bántja őket.

Jól éreztük magunkat: Biharba szökdösnek vissza az orosz foglyok. Még tavolabb akarnak lenni O oroszországtól.

A Pesti Hirlap ujságbódéi.

Isten látja lelünköt, hogy nem irgyljuk lepartásunktól a boldogulást s ezt ezzel is bebizonyítottuk, hogy nem emeljük fel előfizetési árainkat, hanem hagyjuk őket élni s gazdagodni. A mi gazdaságunk közönségünk szeretete.

De amit a Pesti Hirlap tesz ujságbódéival, az bántó negligálás a város jogainak. A Pesti Hirlap ugyanis a most költözés kolozvári honvéd hadosztálytól megvásárolta az ujságbódéit felállított vállalkozásba-váltó bódékat 150 koronájával. A hadosztály eladta, s nem törődött vele, mire használja fel azt a Pesti Hirlap, neki se volt engedélye a bódék felállítására, hanem csak mint hadiállomány felállított bódékat elnéve a rendesség.

A város községében azonban a tanács engedély nélkül semmi nem létezhet. A leendő vagy ideiglenes árasítóhelyeket (kivéve a főmérnök Szent László téri kis vityillóját), aki ilyet akar felállítani, annak engedély,

Kelt szerezni és helypénzt fizetni. A Pesti Hírlap mindenrel nem törődött, hiszen ezt csak a helybéli újságírók kötelesek betartani. Lőrádyék nem. Szépen átvette a bódékat a kiírta:

PESTI HIRLAP

Az Érdekes Újság Képes Újság

Szótá saapen árusítják a lapot. Komlóssy József t. főjegyző nem tud róla, hogy engedélyt kért és képtel a Pesti Hírlap ilyen bódékra, a rendőrség pedig tovább eladta a dolgot, de ügyel arra, hogy a szabályt a kihirdetés mellett újságának szigorúan tartassa. Remélik a kihágási eljárás nem kéri a munkát.

A városi hatóságtól várjuk, hogy eseteket a községi hatóságokra átruházva bódékat azonnal elhárítsa helyükről. Újságok az üzletekben kár mindenképpen, nincs szükség ilyen legyen monopóliumra.

HIREK

*** Malatinzky főispán itthon és köruten.** Tegnap tért haza Budapestről Malatinzky Lajos tiharmegyei főispán, aki hivatalos ügyeiről számolt be a helyi újságíróknak. A főispán, mint este állt, hosszabb körútra indult. Meglátogatja ugyanis a megye összes részterületét, a helyi közéletet, a tudományt, a gazdaságot, valamint a nép életét, a mezőgazdaságot, a Biharmegyei népiélet, gazdasági viszonyait, valamint természetvilágát is.

*** Az Orsolya-rend ünnepe.** Az Orsolya-rendnek ma, augusztus 28-án van ünnepe. Szent Ágostonnak, az egykori afrikai híppói püspöknek a nagy egyháztanítónak a keresztény tökéletességére nevelő szabályok szerint való közös élet egyik első és nagy személynéke ünnepe. Szent Orsolya-rendje szabályainak a megváltás és az életmentés érdekében állnak. Szent Ágostonhoz úgy fordultak, mint a szerzetesek a rend minden egyes tagjának egyik égi pártfogójához, hogy Istennel való közbenjárásával segítse őket a keresztény tökéletesség útján. Könyörgésükre kiküldte az angyalokat és fényt is adtak a szerzeteseknek ünnepeket kegyelmességével, amelyet d. e. 10 órákor Spitt Gyula pápai főpap tart teljes segédlettel. A szentmisét megelőzőleg félóra órákor kezdődik a szent beszéd.

*** Katonai kitüntetések.** A hivatalos lap közli, hogy újlég zászlóalj legfelső díjazott elismerésben részesült: Orsoly József, dr. Harányi Béla 4. népfelkelt gyalogezredéért, dr. Károlyi István 4. népfelkelt öbádregyel; újlég legfelső díjazott elismerésben részesült dr. Julius Ármid, Ottovay József és Dubravcsky Ernő népfelkelt főhadnagyok, továbbá Steiner Ede 4. honvéd gyalogregyel főhadnagy gárdázati tiszt.

*** A tanítók a tanárok keszmerési csoportjának** elnöksége főbírája a csoport minden tagját, akik nagyobb mennyiségű persdicszót öshajtanak keszmereni, hogy f. hó 28-án szaz kedden d. u. 3 órákor a kereskedelmi lakóházban salveimójenek szükegletüket bejelenteni, a értéket (maximálisan 4) ugyanakkor leírni. Felhívja egyúttal az elnökség az érdekelteket, hogy

burgonyajegyziket az általános magokkal hosszú szükegletük.

*** Bethlen István gróf kilépett az alkotmánypártból.** Budapesti jelesek: A 8 Órási Újság írja, hogy Bethlen István gróf a választójog kérdésében elfoglalt álláspontja miatt ma kilépett az alkotmánypártból.

*** Nagyvárád nem vesz részt a tej-kongresszuson.** Holnap, augusztus 29-én tej kongresszust tartanak a fővárosban, a miniszteriumban. Az érdekeltek a tejkérdés országos rendezését tárgyalják a nagyvárosokat is meghívják. Nagyvárád közönségére is nagy jelentőségű a kérdés, mert a télen előre láthatólag a Lukács Odén főjegyző minden bizonnyal a város Nagyvárádhoz szükegletet jelez. Elvárt a igen szükséges lett volna, hogy az érdekeltek Lukács Odén főjegyző jelen legyen, aki avontan a eszteróki körpári beiktatás miatt nem utasíthat most a fővárosba. Így Nagyvárád nélkül tartják meg a nagy jelentőségű kongresszust.

*** Meglésszudtak az előléptetések.** A háború első időszakában úgy látszott, hogy az előléptetési viszonyok kitűnően keznek a gyorsan haladhat a rangfokozatok létezésén, aki az érdekelteket tud szükegletet jelezni, bizonyos korrusszal, öléttel és kiváns kitarással. Ezek a rangok részben beleteltesek. Tavaly máj azt jeleztek a háború tisztjeinek, hogy az az utolsó év a szükeglet az avancement meglésszudik. Sajnos, nem volt az utolsó év, de az érdekeltek szükeglet, az előléptetések tempója visszanyerte a háború megelőző lassúságát. Oka ennek az, hogy sok a törzstiszt a az a végtelekbe szükegletet nem lehet. Csupa törzstiszttel a csapatok nem létezhet a háború idején. S miután az előléptetés hat megakad, lent az megy. A tisztikarban most csak az a kiváns, hogy az is legyen az előléptetés, hanem a kisebb fokozatok rendezése a fizetéseket a drágulás mértékén a mostan elpártok meg az kisebb fokozatok fizetését, úgy, mint a megárhivataloknál tessik. Ezzel megelégszünk. Mert csak egy esetet hozunk fel: egy kapitány fizetését és a Tüzérségvezérség kereskedelmi tanácsadójának fizetését. Ez utóbbi 15000 koronra. A kapitány? Valamennyivel több, mint ennek harmad része.

*** A legutóbbi adókat fizetők névjegyzéke közszemlén.** Az 1918. évi érvényes legutóbbi adó fizetők névjegyzékének készítése illetve közszemlén elhelyezése a városi adóhivatal által szervezett kiállítás az 1886. évi XXI. t. c. 25. §-a értelmében folyó kiállításról az 1917. szeptember hó 8-án (ig. közszemlén) arjedd 8 napi közszemlén a polgármesteri hivatalban I. emelet 2. szobá) kitöltetik. Erről az érdekelteket oly felhívással értesítjük, hogy a névjegyzék elleni felszámolásukat a legutóbbi kitöltetett határidő alatt szükeglet vagy készen megtehetik. Felhívjuk azonban az érdekelteket, hogy az 1886. évi XXI. t. c. 2. §-ában foglalt közzétételre vagyis adójukat készen a szükegletét igénybe venni öhajják, hogy az 1886. évi XXI. t. c. 17. §-a értelmében az igazságszolgáltatás (1917. évi szeptember hó 17-én) tartama alatt arjedd vagy készen kérelmezés és jogorvoslatok igazolják, mert ellenkező esetben az adó készen számlásba vételére közzétételükre állnak. Nagyvárád, 1917. évi aug. hó 24. Rimler Károly s. k., polgármester.

* Pápák mint békeközvetítők.

A világtörténelemben nem az első, hogy a pápa a békeközvetítő szerepére vállalkozott. Az első békeközvetítő pápa IX. Pius volt, aki még az 1870-iki háború kitörése előtt kérésre fel a porosz királyt és a francia császárt, hogy tárgyaljanak békés megoldásra. Mindkét részről udvarias, de határozott elutasításban részesült. Már kitartóbb volt a béke megmentésében XIII. Leó pápa, aki a spanyol-amerikai háború elhárítása céljából háromszor tett javaslatot, amelyet Mária Krisztina spanyol regenskirálynő és Mac Kialay akkori elnök elé terjesztett. Mindkét részről elismertessé adotta ugyan fáradozásait, csak hogy ezután is udvarias, de határozottan elutasító volt a válasz. Ugyanakkor sikertelenül fáradozott XIII. Leó pápa az orosz szibériai tábor megakadályozására. Fáradozásának eredménye mindössze az a levél volt, amelyet Mentik nyegus küldött neki a amely a diplomáciai művészet valószínű megmentője volt a amelynek megakadályozása a nyegus akkori tanácsadója, a spanyol király az érdeme. XIII. Leó pápa a háború idején is vállalta a békeközvetítő szerepét a levélben az angol királynőnek, aki ezúttal ismét ismét; am szükeglet is mindössze egy udvarias levéllel kellett megelégednie, amelyben a királynő sajnálkozással közölte, hogy legjobb akaratával sem lehet eleget tenni. Bontók közvettlen üldje: X. Pius pápa nyomban a háborúban az a szükeglet szükegletet hogy a háborúban most szükeglet. Pius pápa diplomáciai utra szükeglet a közvettlen, de így sem ért el sikert.

*** Száz tehén egy sorok.** Ezeny lény rövid idő múlva a városi tejjárálat tehénállománya. A nagyközség érkezt meg a csorvái uradalomból származó utolsó 14 tehén, a amelyvel 50-re emelkedett a városi tehénállomány. Ezeny Lukács Odén főjegyző még 50 darabot vásárolt a Andó Ferenc tejjárálat megmentőre egy kis gazdaság vezetője lesz. Az állatokat is bővítik, csak a központi személynét számát kellene csökkenteni, mert az drágítja meg a tejet.

*** Katonai előléptetések.** A hivatalos lap közli, hogy a királyi tartalékos főhadnagyokká léptek elő Székely Virgil, Siklován Demeter és Nyikos Sándor 37. gyalogezredbeli tartalékos főhadnagyok, tart. főhadnagyokká léptek elő Keszty Károly, samsai gróf Samsay Andor, Szigeti István, gróf Melketh László, gróf Székelyi Zsigmond, Bichel Tibor és Városy Károly 7. huszárezredbeli tartalékos főhadnagyok, dr. Lapre Béla, Kőrös Oswald, dr. May Róbert, Lazarevics Péter, Dellia Frigyes, Kántor György és gróf Pongrácz Vilmos 1. huszárezredbeli tartalékos főhadnagyok. Székelyvirágokká léptek elő Zsolt Árpád és János István 34. tartalékos tüzérezredbeli főhadnagyok, főhadnaggyá Palota Géza 34. tartalékos tüzérezredbeli főhadnagy, tartalékos főhadnaggyokká Szabó Rózsa és Orszay László 34. tartalékos tüzérezredbeli tartalékos főhadnagyok.

*** Halálhírek.** Dr. Sándor Jenő István, premonstratens rendi kanonok, a hittudományok doktora, történelmi tanár, prépost-prékátus tanár, a rendi főlelkész a hó 18-án Eperjesen hosszas szenvedés után meghalt. Az elhunyt 42 éves volt a 19. óra óta tagja a rendnek, a nagy érdemeket szerzett a rend ifjúságának kiképzése körül.

*** Tanári kinevezések.** A hivatalos lap közli, hogy a vallás- és közoktatásiügyi miniszter Vidovich Béla nagyváradi főreáliskolai tanárt a VII. fizetési osztályba, Vuoskita Jenő, dr. Székely László, Varga György nagyváradi főreáliskolai, Szandrey Zsigmond, Király I. Viktor, Faragó Alfréd és Kezser István nagyváradi főreáliskolai tanárokat a VIII. fizetési osztályba nevezte ki.

*** Tamásfalvi Thury Ignác gyászja.**
 Tamásfalvi Thury Ignác belenyési kir. közjegyzői, megyei körletünk kiváló és széles körben becsült tagját súlyos gyás érte. Neje az ill. alkoll és lipsei Fabribius Terés, súlyos szenvedés után vasárnap Belényesben elhunyt. A gondos, jó családayát férjén kívül öt gyermek és előkelő rokonság gyászolja. A köztemeletben álló urnasírom helyén Belényesben nagy részvért kellett. Temetés ma, kedden, augusztus 28-án délelőtt 9 órakor lesz Belényesben.

*** A kamara teljes ülése.** A nagyváradai Kereskedelmi és Iparkamara folyó évi augusztus hó 29-ik napján (szombat) délután fél 3 órakor saját székfészekben teljes ülést tart. Az ülésen fontos ipari és kereskedelmi ügyeket tárgyalnak.

*** Névváltozás.** Mecsiár György nagyváradai lakos vezetéknevét Mecsiári-ra változtatta.

*** Most az ideje a szőrmék festésének, csipkefüggönyök tisztításának, mint a utáni festés, férfi- és női ruhák tisztítása.** Gyászok ebben ruhák elsőrendű kivételben festenek Haltenberger Vilmos felnevelő és vegytisztító gyárában Nagyváradon.

Nagyterjedelmű háztelkek eladó. Bunyivay ligetsoron hosszú főfronttal bíró, palotának, esetleg nagy üzemeknek alkalmas gyönyörű saroktelkek eladó. Értekezni Szentjános u. ca 78.

*** Csemegező! Finom, éles csemegező, átlója: 2 kor. 40 fillér. Mertzenél, Körös utca**

*** Lakást keres** eszék megyei prem főgimn. VII. o. t. jó előmestertelű személyt, aki a lakás díjában is rukkola lenne intelligens család gimn. f.ának az 1917/18 tanévre. Cím a kiadóban.

Legújabb fűzőket legolcsóbban Kesztonbaum Juliskánál lehet beszerezni Rákóczi-ut (Korona gyógyszerár mellett) Leibchenek főlárban. Telefonszám 827.

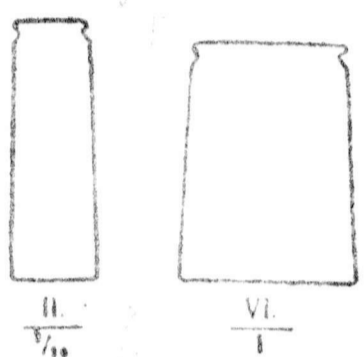
URANIA mozgó-színház
 Kedden
 Új műsor.
 Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

TÜZIFA
 Waggon tételben, méter számra és felvágva kapható
JENEI M. CÉGNÉL
 Szarvas-sor 27. Stern palota.
 Telefonszám 10-13.
 Megrendeléseket felvesz
BANYAI JÓZSEFNÉ
 Sztaroveszky-u. 2. Nagyhidfő.
 Telefonszám 14-55.

WIGADÓ mozgó-színház
 Kedden
 A hegedű leike
 Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

NYILTÉR.

HETI ÁRJEGYZÉK.

Befőttes. Uborkásüveg. Befőzéshez hólyagpapír. Porcellán edények leszállított olcsó árakban.

PORCELLAN MOZSAR, UTOVEL	6-
Mély és lapos tányér finom porcellán	70
Csemege kis	40
Tésztától 6 személyre	8-
Sültéstől 6 személyre	8-
Pözelekéstől 6 személyre	8-
Salátától 6 személyre	8-
Levesfazék 6 személyre	4-
Mártásos csésze 6 szem.	1-
Sótartó fogvájós 6 szem.	120
Vizes kancsó 6 személyre	8-
Vizeskészlet színes finom festéssel	4-
Boroskészlet színes	4-
Söröskészlet színes	4-
Likörkészlet színes	4-
Befőtteskészlet Cujotály fehér	4-
Majolika cukortartó díszes	4-
Majolika vizeskancsó színes	4-
Feketés gyermek készlet	8-
Kávés gyermek készlet	8-
Majolika állvány színes	6-
Teáskészlet színes aranyozással	10-
Kávékészlet színes aranyozással	10-
Feketés készlet színes aranyozással	12-
Mosdókészlet színes roccoco	12-
Majolika fali sótartó színes	8-
Majolika fűszertartó nagy	3-
Majolika fűszertartó kicsi	1-
Porcellán fehér teáskanna	2-
Porcellán fehér kávéskanna	2-
Porcellán fehér teáscsésze	80
Porcellán fehér kávécsésze	80
Porcellán fehér gyümölcstányér	80
Ebédőkészlet felszerelve, sz. aranyozással	50-
Konyha berendezési főzőedények. Evőeszközök. Lámpa-árak. Tükrök. Képkerepezés.	
:: Ablak üvegezés. ::	

Áraink viszonteladóknak is érvényesek.

KOMLÓS TESTVEREK
 üveg, porcellán lámpa és táblaüveg nagykereskedés.
 Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.
 Telefonszám 372.

Ünneprövidítés: Telefonos számlakészítés
 DR. KÖRÖSI ALADÁR DR. PAPP KÁROLY

Biharvármegye magyarcsékei járás főszolgabírójától.

650-1917. szám.

Pályázati hirdetmény.

650/1917. szám Biharvármegye magyarcsékei járáshoz tartozó Venter körjegyzőségben lemondás folytán üresedésbe jött segédjegyzői állásnak választás útján leendő betöltésére pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1886 évi I. tc. 68. illetve 1900 évi XX. tc. 3 §-ában előirt képesítéseiket igazoló okmányaikkal felszerelt kérvényeiket hozzám f. év szept. hó 9-ik napjáig annál is inkább nyujtsák be, mert a későbbben beadott kérvényeket figyelembe nem veszem.

Az állás javadalmazása 1400 korona készpénz fizetés 100 korona fuvar általány, a hivatal épületben egy butorozott szoba, fűtés, világítással, adóvégrehajtások alkalmával 6 korona napidij és községi szervezési szabályrendeletben megállapított, ügykörébe utalt magán munkálatokért szedhető díjak.

A választást f. év szept. hó 10-ik napjának d. e. 10 órájkor fogom megtartani Venter községben levő körjegyzői laknál.

Magyarcséke, 1917. aug. 24.

Ertsey Zsigmond
 főszolgabíró.

Nagyteleky és Arany János-u. sarkán lévő házban egy szobás konyhából álló lakás a souterrainban november 1-re
kiadó.
 Értekezni lehet INCZE irodában.

Olcsó takarmány!
 Lovak, szarvasmarhák etetésére
maláta
 k a p h a t ó
 métermázsánként 8 K-ért.
Moskovits Mór és fia r.-t.-nál
 Kolozsvári-utca 62.

Mindenféle vidéki megrendeléseket azonnal szállítunk.

Telephon 92. sz.

Szélőtől, hidegtől

kifujt

vörös arcra és kézre

továbbá szeplő, miteszer és pattanások ellen

legjobb szer az

Alabástrom Crème,

mert a legtisztább és legjobb anyagokból van összeállítva, minőségre és hatásaira nézve felülmúlja az összes forgalomban levő készítményeket. Kétféle minőség van nappali és esteli használatra.

1 tégely ára 2 kor. 50 fill.

EMIR-arcmosó

Törvényesen védve!

Legtökéletesebb szer bőrhámlás és sömör, továbbá izzadó, fényes, zsíros (míteres) alás arcra naponta, ahányszor szükséges, gyaptra öntött folyadékkal megöröljük. Az arc rögtön csodás szép lesz, mintha valami mesés lehelet finomságu harmattal volna bevonva. Az alák pár nap alatt elmúlnak. Teljesen ártalmatlan készítmény. Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól!

Ara üvegenként 2 K.

Ezen szerek kaphatók:

NÉMETH PÁL

„Arany Kereszt”
gyógyszertárában.

Nagyvárad, Szent László-tér.
(Városháza mellett.)

Új férfi és női szabó üzlet nyílt

Nagy Sándor-utca 4. sz. alatt

Értesítem a t. közönséget, hogy 8 évig Berlinben a legelső salonokban szerzett nagy tapasztalatokkal és berlini Hirsch felső szabászati oklevéllel hazatérve a nagyváradit közönség kégyelmére egy modern férfi és női szabó üzletet létesítettem. Elvállalok a legutolsó divat szerint férfi és női ruhákat, korzétókat, kabátokat továbbá átalakítás és javításokat. Levelező lap meghívásra bárhon megyek.

Szíves pártfogást kér
Szücs László
férfi és női szabó.

Tanuló felvétetik!

INSAR LIDIA

**Előrendelési
iroda**

NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.
Park-szálloda épületében.
Interurbán telefon:
11-53 szám.

A Szilvágyi-színház
művésznőinek egyes-
ülési főtitkára lidia.
Tisztelettel és átalakításokat vállal alant.
Érdekeltéket utas
legelővidékben idő alatt
elkéreteltek.

**Vízvezeték-utcán szép kilátással
egy családnak való ház eladó.**

Felvilágosítást ad:

Dr. Imrik Gusztáv ügyvéd
Sal Ferenc-u. 15. Telefon 416.

**Megnyílt az új
szűcs és szőrmeáru üzlet**

Rimanóczy-u. 2. Kolozsvári-palota

Raktáron tart elsőrendű szőrmeáru-
legességeket, minden e szakra vágó
munkálatokat szakszertűen elkészít. El-
fogad átalakításokat és javításokat.

LEICHTER JÓZSEF

külföldön képezett szűcsmester.

Telefon

Telefon

Telefon 1404. Utcai helyiség

MOCSÁRY SÁNDOR

Épület- és díszmű bádogos,
vízvezeték és villanszerező.

Nagy-Várad, Zöldfa-utca.
Zöldfa-épület.

Villanymotor, írógépek, kerék-
párok, ellonörző kasszák és
gramofonok szakszertűi javítása
és állandó jókarban tartása.
Bronzműves, lakatos és mű-
szerész munkák elfogadtatnak.

**Betűszedő tanulóknak
fiu és berakó tanuló-
nak leány fizetéssel
felvétetik .**

a Szent László-nyomda R.-t.-nál.

Nagyvárad legszebb kirándulóhelye

Szent László Püspök Gyógy-Fürdő

Nagyvárad mellett

Fürdőztem teljes!

Kénes hővíz források természetes forrása 42°C kénes hőforrását
már 300 év óta használják bámulatos gyógyhatással köszvény, csusz,
csontbajok, női betegségek és más fájdalmas betegségek ellen.
500 helyes levegőző közvétel a virágos park mellett. — Villanyvilágítás az egész
telepen és az összes szobákban. Nagyszabású nyári uszoda 26°C folyton befolyó
forrásból. Pihenő téri, uszadék, László-kút. Fűdőkészletét küld az igazgatóság.

Komzsik Alajos,

a fürdő bérletje.